

1. VEDIA RASTLINY KLAMAŤ?

Veru áno! Niektoré rastliny vedia oklamať svoje opelovače. Napríklad taký hmyzovník muchovitý. Jeho kvety sa veľmi nápadne podobajú na hmyz, čo rastlina úmyselne využíva na svoje opelenie. Kvety napodobňujú hmyz nielen svojím tvarom a farbou, ale dokonca aj vôňou samičky, na ktorú lákajú samčeky. Samček v mylnej predstave, že ide o samičku, sa s kvetom snaží spáriť. Popritom sa mu na hlavu nalepia tyčinky s peľom, ktorý preniesie na iný kvet a zabezpečí opelenie hmyzovníka.

2. EXISTUJE HUBA, KTORÁ VYZERÁ AKO MORSKÁ HVIEZDICA?

Je to pravda. Takúto hubu môžeme nájsť aj v našej prírode. Je ňou mrežovka kvetovitá. Nadzemná časť tejto zvláštnej huby je morskej hviezdici nápadne podobná. Najprv má tvar vajíčka, z ktorého sa vyvinie do hviezdice so štyrmi až ôsmimi ružovočervenými ramenami. Je zaujímavé, že táto huba pochádza z Austrálie a Nového Zélandu, odkiaľ sa v zásienke s ovčou vlnou dostala do Európy. Takto sa postupne rozšírila do mnohých krajín.

Mrežovka

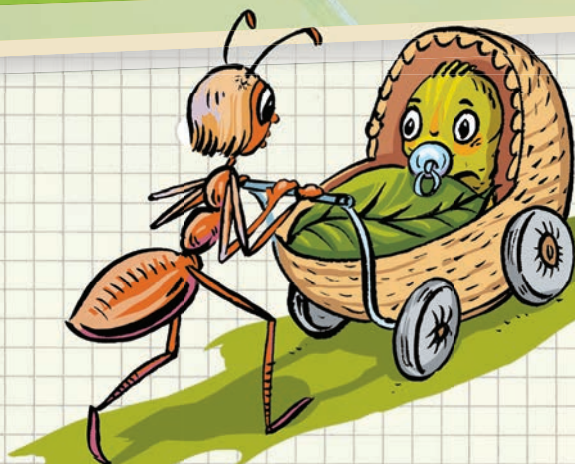
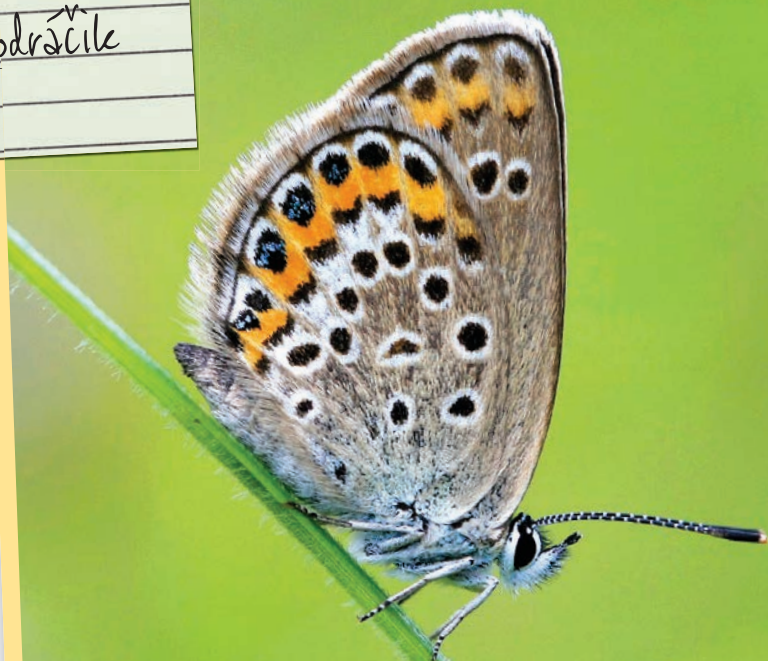
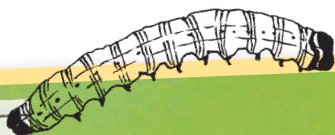
kvetovitá

HMYZOVNÍK MUCHOVITÝ

Modráčik

23. VEDIA MOTÝLE VYUŽÍVAŤ MRAVCE?

Áno. Niektoré druhy modráčikov (malých denných motýľov) sa vyvíjajú v mraveniskách. Je to mimoriadne zaujímavý proces. Malé húsenice motýľa sa najprv živia rastlinnou potravou. Neskôr spadnú na zem a začnú vylučovať sekrét, ktorý pripomína vôňu larvy mravca. Následne ich pomýlené mravce odnesú do mraveniska. Tu sa z húseníc stávajú dravce, ktoré sa živia larvami a kuklami mravcov. Mravce si to však nevšimnú, pretože húsenice sa vôňou a pohybmi tela naďalej správajú ako larvy mravcov, dokonca im poskytujú aj sladký výlučok. Po čase sa húsenice v mravenisku aj zakuklia. Motýle sa z kukiel liahnu skoro ráno, keď sú mravce málo aktívne a rýchlo vylezú z mraveniska. Musia sa ponáhľať, pretože ich už nechráni špecifická vôňa a pri odhalení by ich mravce považovali za korisť.

24. AKO SA VOLÁ NAJVÄČŠÍ EURÓPSKY MOTÝĽ?

Je to okáň hruškový a vyskytuje sa aj v našej prírode. Môžeme ho vidieť v apríli a máji, najmä na južnom a juhovýchodnom Slovensku. Jeho veľkosť a obdivuhodný zjav prekvapí mnohých. V rozpätí krídel dosahuje až 16 cm. Patrí medzi nočné druhy motýľov a keď letí potme krajinou, veľkosťou pripomína skôr netopiera.

51. PATRÍ UŽOVKA STROMOVÁ MEDZI ŠKRTIČE?

Užovka stromová je naozaj škrtičom. Je to náš najväčší a najdlhší had s dĺžkou takmer 2 metre. Napriek tomu sa jej nemusíme báť. Nie je jedovatá a jej potravu tvoria najmä menšie druhy cicavcov, ako sú napríklad myši, potkany a podobne. Svoju korisť loví tak, že sa do nej zahryzne a následne ju pevne obmotá svojím telom a zadusí. Keď korisť znehybnie, postupne ju v celku prehltnie.

Užovka
stromová

52. ŽIJÚ NA SLOVENSKU SCINKY?

Áno, ale iba jeden druh, a to krátkonôžka štíhla. Tento drobný plaz sa podobá na malého slepúcha, no na rozdiel od neho má štyri malé nohy. U nás patrí medzi veľmi vzácne druhy, vyskytuje sa len na niekoľkých miestach južného Slovenska. Krátkonôžka žije v riedkych listnatých lesoch, v suchom listí stromov, kde je veľmi nenápadná.

KRÁTKONÔŽKA ŠTÍHLA

53. PREČO HADY VYPLAZUJÚ JAZYK?

Je to preto, že jazykom vnímajú rôzne pachy. Dá sa teda povedať, že had ovoniava svoje okolie rozoklaným jazykom. Robí to neustále. V ústnej dutine má zvláštny orgán (Jacobsonov orgán), ktorým dokáže rozpoznať zachytené pachy. Takýmto spôsobom vie presne nájsť potravu a sledovať dianie v okolí.

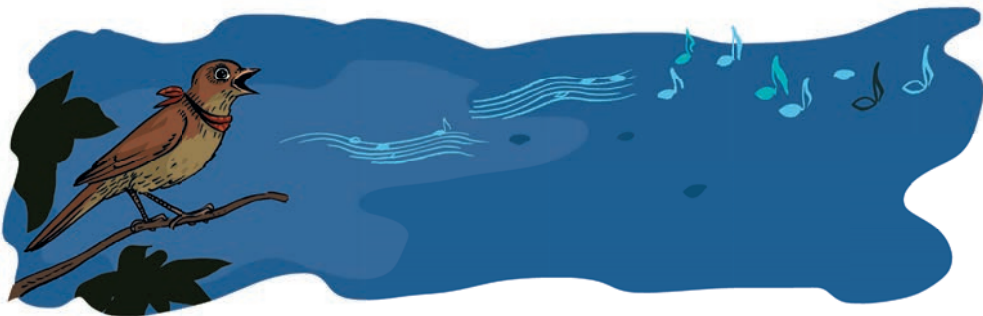
72.

DÁŽĎOVNÍK TMAVÝ

73. OVPLYVNÍJÚ HRABOŠE POČET MLÁĎAT SOVY?

Áno. Hraboše sú najčastejšou potravou sovy. V niektorých rokoch, keď sa premnožia, majú sovy väčší počet mláďat a niektoré zahniezdia aj druhýkrát. Opačná situácia nastane vtedy, keď je hrabošov málo. Vtedy majú menší počet mláďat a viaceré druhy sov ani nezahniezdia.

74. PREČO SLÁVIK SPIEVA AJ V NOCI?

Slávik patrí medzi naše najznámejšie druhy vtákov. Jeho melodický spev môžeme počuť v jarňých mesiacoch, keď sa rozmnožuje. Slávik spieva počas celého dňa, ale ako jeden z mála našich spevavcov aj v noci. Predpokladá sa, že vtedy má väčšiu šancu prilákať samičku. V nočných hodinách je totiž menej ruchu, takže jeho spev vynikne viac ako počas dňa.

73

šova lesná

SLÁVIK KROVINOVÝ

74.

106

Potkan hnedý

Práca bobra

107

107. PREČO BOBOR „RÚBE“ STROMY?

Stromy potrebuje na stavanie hrádzí, bobriehto hradu a ako potravu. Bobor patrí medzi najväčšie európske hlodavce. Svojimi veľkými a mimoriadne silnými hryzákmi dokáže prehrýzť aj veľmi hrubý kmeň stromu. Na stavbu hrádzí a úkrytu však používa len konáre stromu. Kôra mu slúži ako potrava.

108. MÁ KRT OČI?

Má, ale veľmi malé. Krt ich skoro vôbec nepotrebuje, pretože celý život prežije pod zemou, kde je večná tma. Pod zemou sa orientuje pomocou čuchu a hmatu. Veľmi citlivo vníma aj zvuk a vibrácie. Krt svoje drobné oči použije len občas, keď niekedy vylezie na povrch zeme.

